

Padisák Mihály

**Éljen a
száműzetés!**

Jonatán Könyvmolyképző

Padisák Mihály

ÉLJEN A SZÁMŰZETÉS!

REGÉNY

Második, javított kiadás

Könyvmolyképző Kiadó

Szeged, 2013

1

*Száműzetésben – A szigony hátha jelent valamit
– Testvér és rabtartó – A rágógumit sikerült
megmenteni*

A tenger kék volt, mint apu valódi amerikai töltőtolltintája. Csakhogy közelről nézve a víz átlátszott, s a móló külső oldalán a víz alá tolakodó napsugarak mintha csak a kíváncsi gyerekek kedvéért furakodtak volna a mélybe. Fénnyel cirógatták a moszatokkal bevont hatalmas termésköveket, melyek között kicsiny, szürkés halak fogócskáztak.

Kanóc még nem fedezte fel őket. Állt a kis öblöt a nyílt tengertől elrekesztő minimólón, az alig négyméternyi magas kikötői lámpás tövében – melyet a lelkes idevalósiak világítótoronynak tiszteltek –, s bámulta a távolodó motorcsónakot.

Anyu hátrafordulva ült a középső ülésen, és búcsúzó anyákhoz illően kendőt lobogtatott. Igaz, hogy nem kis fehér keszkenőt, hanem a nagy, tarka selyemkendőjét, azt viszont annál lelkesebben. Nem tudni, a szemében ott csillogtak-e a búcsú százszor megénekelte könnyei, hiszen az ilyen apróság

ilyen nagy távolságból jó tengerésztávcső nélkül már igazán nem látszik. Kanócnak pedig csupán egy vacak színházi távcsöve volt, az is csak a bőrröndje mélyén, a többi kacat között. A bőrrönd pedig e percben a parti halászház tengerre néző emeleti szobájának padlóján hevert az ablak és az éjjeliszekrény között, pontosan ott, ahová Kanóc érkezésekor lehajította.

Nővére, Ági – aki az érzékeny búcsút az ablakból integetve élvezte végig – az istenért se tette volna odébb. Inkább háromszor hasra esne benne, de nem enged elveiből: „Mindenki takarítsa a saját szemetét!” Mintha egy valódi, Hamburgból származó hajóstáska szemét lenne. Igaz, hogy a magasra nyúlt barna lányt eddig még nem sokat zavarta a padlón heverő csomagolóalkalmatlanság. Ő is a távolodó motorcsónakot nézte, integetett, majd a lámpást támasztó Kanócra tévedt tekintete. Éppen sóhajtani akart, amikor észrevette, hogy a fiú mozdulatlanul bámulja a távolodót.

– Talán integetnél anyu után! – süvöltötte oda öcsikéjének, mire ő megadóan fölemelte a kezét, tett egypár integetéshez hasonlító bágyadt mozdulatot, aztán amikor az egyre kisebbedő tengerjáró eszközt már elég távolinak vélte, leengedte kezét, és nagyot sóhajtott:

– Ez is megvolt... – Majd kényelmesen megfordult, egy pillantást vetett szállásuk ablakára, ahonnan már eltűnt a nővére, hogy elfoglalja ruháival és piperecikkeivel a szobában unatkozó szekrény nagyobbik felét.

Kanóc, hogy senki sem ügyelt rá, most lélegzett csak fel igazán, s körüljártatta szemét az öblön, a kicsiny halászfalu fehérre meszelt házain, „száműzetésének” jövőendő színhelyén.

Még idejövet, látatlanban elkeresztelte magában a helyet Rodostó II-nek. Csakhogy II. Rákóczi Ferencet végső soron az ellenfelei juttatták el a törökországi Rodostóba, őt viszont a saját tulajdon szülőanyja hozta el ide száműzetésbe, ebbe a még Rodostónál is kietlenebbnek látszó szigeti halászfaluba. S rábízta őt a legszigorúbb, legkérelhetetlenebb porkolábra – tulajdon nővérére!

No de hát ilyen az élet. S ha valaki akar valamit, ami eltér az élet megszokott rendjétől, azért bizony meg kell szenvedni...

Pedig minden milyen pompásan kezdődött! Anyut megbízták a Turistahivatal dubrovniki kirendeltségének vezetésével, ő pedig jó anyához illően – no meg hogy nagyinak is legyen némi pihenése – magával hozta gyermekeit az Adriára. Úgy vélte, lányára ráfér a nehéz egyetemi év után, fiának meg hátha jól tesz a környezetváltozás, hátha lehűti kissé burjánzó fantáziáját, kalandvágyát.

Tévedett. Kanóc három nap alatt tökéletesen otthon érezte magát az Adrián. S attól kezdve csupa rettegés lett a család egyébként már edzett idegzetű nőtagjainak élete.

Minden nap külön talányt jelentett: „Hová csavarog el? Hová megy be? Mit szed össze? Hová tűnik?”

Amikor a második hét végén a fiú felszökött a dubrovnik-rijekai gyorshajójáratra, s Korčula szigetéről kellett őt visszahozatni, betelt a pohár, megszületett a határozat: száműzetés! Szigetre! Olyanra, amelynek nincs rendszeres távolsági járata. Sőt a legjobb lenne, ha semmiféle járata nem lenne. Csak az a motorcsónak, amellyel anyu a száműzöttet, no meg Ágit, az őt szerepét vállaló áldozatot idehozta.

Levranka szigete, amelyet anyu kiválasztott a kétezer adriai sziget közül, alkalmas börtönnek tűnt.

Igaz ugyan, hogy Kanócnak Levrankáról folyton Aranka jutott az eszébe, erről pedig az énektanárnőjük, akit Bujdosó Arankának hívtak, s nemcsak kövér volt, hanem ráadásul vénlány is, s amikor már nagyon komiszak voltak az óráján, mindig sopánkodva emlegetett valami lakatlan szigetet, ahol szívesebben élne csörgőkígyókkal együtt, mint így, negyven égetnivaló kölyökkel összezárva.

„Bár ő lenne most itt a helyemben! Meglenne az öröme” – gondolta Kanóc, miközben szemét meresztgette a távozó után.

Anyu végképp eltűnt a motorcsónakkal. Már az a kicsiny pontocska sem volt kivehető, amely az imént még látszott ott a távolban, a két sziget között. Szégyen és gyalázat, ha az ember örül felmenői távozásának, de vannak helyzetek, amikor a vastagodó hangú férfiember jobb szereti, ha a biztonságot jelentő anyai kötény minél messzebb lengedezik tőle.

Persze ha anyu belelátott volna Kanóc fejébe, amikor elváltak, minden bizonnyal elfogja őt a harctéri idegesség, de az anyák általában mind ilyenek. Úgy féltik felcseperedő fiúgyermeküket, mintha az örökké pendelyes lenne, és a partedlire köpné a spenótot. Általában képtelenek felfogni, hogy egy fiatalembernek igenis lehetnek önálló elképzelései, gondolatai, tervei az életet illetően. Igaz, ezek a tervek nem mindig olyan simák és zökkenőmentesek, mint amilyenek azt az anyák elképzelik: de ha ez nem így lenne, akkor még mindig nem fedezték volna fel Amerikát, s ha nem fedezik fel Amerikát, akkor még ma sem ismernénk a rágógumit. S ha

nem lenne rágógumi, akkor hogyan tudna Kanóc világrengető terveket forgatni a fejében?

Ági tartott a rágógumi serkentő hatásától is, és még mielőtt elindultak volna Dubrovnikból, átkutatta Kanóc csomagjait. Kiszórt belőle két csomag rágógumit. Azt, amit öccse – elővigyázatból – családteknek hagyott elöl, hogy vesztük árán megmentse a további kutatástól és megsemmisítéstől a tornacipőjébe rejtett titkos készleteket.

Annyi szent, ha ezekről Ági tudott volna, dehogyis vállalja, hogy Kanóccal kettesben tölti a nyarat ezen a szigeten! A világért sem!

Pocsék kis sziget, kisebb, mint a Velencei-tó, csakhogy abban víz van meg nádas, ezen meg sziklák meg bozót meg a kilencszáz méter magas Szent Ilja-hegy, ahol még vadon tenyészik a sakál, meg pocsék, útnak csúfolt számarcsapások s vagy négy kis halászfalu. Igaz, hogy körötte talán még kékebb a tenger, mint Dubrovniknál, s akadnak körülötte még apróbb szigetek is, de itt, az irdatlan kőtömegben, ahol még a szőlő és a füge is csak a hátikosárban összehordott parcellákon terem meg, kút, forrás vagy más tisztességes ivóvíz egy liter sem. Azt isszák, ami a téli esős időszakban leesik a ciszternákba, vagy amit nagy tartályokban csónakon hoznak a messzi partokról.

Így aztán itt csak az száll meg nyaralni, akinek vagy nagyon kevés a pénze, vagy olyan hősi lélek lakozik benne, hogy a csend és a nyugalom kedvéért hajlandó elviselni kényelmetlenségeket.

Lehet, hogy egykor száműzöttek is éltek a szigeten, de azokról nem szól a krónika. Viszont a part menti halászfalvakat

mintha csak száműzötteknek építették volna. Meredek szikla-hegyekről gyatra kis gyalogösvények, szamárcsapások kanyarognak le egy-egy hegybe nyúló öbölbe; ahol a keskeny parti lapályon tíz-tizenöt földszintes, egyemeletes dalmata halászház néz farkasszemet a tengerrel. Előttük móló, kicsiny csónak-kikötő, s az emberek úgy ismerik egymást, hogy még azt is tudják, mi fő a szomszéd fazekában.

Innen csak az tud megszökni, akinek szárnya, zamara vagy csónakja van. Kanócnak pedig – egyelőre – egyik sem volt. Igaz, hogy egyelőre még nem is akart megszökni. Pillanatnyilag még ismerkedett a tereppel. Alapelve volt, hogy először egy kicsit körülnéz, ismerkedik, aztán durr bele az események közepébe. Különben is: a világon még nem született meg az a jégmező és az a sivatag, ahol Kanóc fel ne találná magát, ha akarja.

– Nézzük csak... hová is keveredtem? – morfondírozott. – Aha... ez itt az öböl. Nem túl nagy, de szabályos öböl formája van, a part irányába egyre sekélyebb a víz, az alja szép tiszta kavics, a tenger felől bezárja a móló két szarva, melyek között alig pár méter széles átjárón járhatnak be a motorcsónakok, kisebb parti vitorlások. Kicsiny vaskampókat betonoztak bele, néhány motorcsónak, ladik van hozzájuk kikötve orral a mólónak, farukat meg a vízbe vetett vasmacska rögzíti, nehogy elforduljanak, egymásba gubancolódjanak, ha jön a dagály...

Nicsak! Ott az egyik ladikban szigony... Mi a csuda! Ez annyit jelent, hogy itt a közelben nagy halak is vannak! Esetleg cápák! Talán ott, a két közeli sziget valamelyikének partjainál. No, ez már mindenesetre érdekes! Ebből még lehet valami! Négyágú szigony nagy halat ígér.

Máris megindult híres fantáziája. S a nyúlánk, szőke fiú, akit mozgékonyága, képzelőereje, lobbanó cselekedetei miatt még óvodáskorában nevezett el édesapja Kanócnak, képzeletben fogta a szigonyt, kievezett a tengerre, megközelítette azt a bal oldali szigetet, amelyen az a kis, púpos hegy látszott, s a sziklás part menti öbölben leste a vizet... S az áttetsző vízben hirtelen megjelent egy nagy hal. Akkora, hogy olyan nagyot nem is látott a dubrovnikai tengeri akváriumban.

– „Megvagy!” – szorította meg a szigonyt, ám ekkor:

– Megvagy! – markolta meg az álmodozót nővére. – Megjegyzem, szokatlan, hogy ott találak, ahol az előbb is voltál. Talán kegyeskednél a szobánkba fáradni és kirakni a hóbelevancodat, mert én azt megmondhatom...!

– Tudom, „a más szemetjét nem takarítod!” – zökkent vissza a fiú a rideg valóságba, s megadóan sóhajtott.

Voltaképpen nem voltak ők rossz testvérek, csakhogy Ági lány volt, Kanóc meg fiú. És volt közöttük kerek nyolc év különbség. Ági nagyon örült öcsikének nyolcéves korában, mert eljátszhatta vele a kismamát. Babázhatott vele még tízéves korában is. Megtaníthatta versekre, énekekre, amikor Kanóc az óvodáskorba lépett. S határozottan büszke volt, amikor mint gimnazista lány ő járt szülői értekezletekre Kanóc iskolájába anyu és apu helyett.

Megint családi prédikáció következik. Pedig semmit sem rühellt jobban, mint a kiokítást. Otthon a nagymama intelmeit még csak el lehetett viselni, mert olyan ódivatúak voltak. Anyu szelíd, szívbe markoló szavakkal szokta ecsetelni balul végződő cselekedeteinek összes látható és elképzelhető

következményét. Ági dühös könyörtelenséggel ostromozni. Egyedül apu volt elviselhető. Ő nem prédikált, csak kérdezett, megpróbálta megérteni a kifogásolt cselekedetek rugóit, majd tett utána néhány megjegyzést, amelyek általában meghökentették az embert. Gondolkozni kellett rajtuk. No persze, csakhogy apu most nincs itt. Sőt otthon sincs. Most éppen Brazíliában bővíti a magyar exporttermékek piacát. Jó neki! Mint külkereskedő bejárhatja az egész világot. Kanóc is szívesen vele ment volna, de a cég sajnos nem teszi lehetővé, hogy kalandvagyó fiát is magával vigye.

Ági közben csak mondta, csak mondta a magáét, olyan mély keserűséggel, mintha ő volna a száműzött, nem pedig Kanóc.

No de az ember lánya felcseperedik, elkezdené élni a saját életét, megjelenik egy-két udvarló is a láthatáron, s akkor az érdeklődő öcsike már egyre zavaróbbá válik. Amikor a felnőtt hölgy legszívesebben a Margitszigeten taposná a port a fiújával, vagy éppen egy presszó meghitt homályában cserélnék ki az egymást és a világot megváltó nézeteiket, akkor jön öcsike, hogy a kedves testvér segítsen neki újat csinálni a nagypapa egykori meggyfa botjából. S azt is elvárná, hogy randevú helyett álljon le vele zseblámpaelemből morzetávíró barkácsolni vagy lekvárosbödönből köcsögdudát.

Ami sok, az sok! A testvéri szeretetnek is vannak határai!

Voltaképpen ez a „rodostói különnyaralás” a testvéri áldozatok legnagyobbjai közé tartozik.

Dubrovnik nagyváros, s Ági erre készült fel. Nyári színházi fesztivál, rengeteg fiatal, strand, tánc, szórakozás, és ott a városban találkozott is egy szőke svéd fiúval, aki a második naptól

kezdve folyton a nyakán lógott. A fiú apja hegedűművész, akit ide szerződttettek a fesztiválra, ő maga szintén egyetemista. Csak éppen Göteborgban. Tehát lelki rokon.

Kanóc tulajdonképpen ezért is kezdett önálló akciókat, mert nem elég, hogy Ági a svéd fiúval folyton a múzeumokat bújta volna, de még a strandon is folyton a svédrel karattyolt a maga tört angolságával, ám úgy látszik, nagyon jól megértették egymást. S ha egy érző keblű öcsi, akinek már megvan a magához való sütnivalója, látja, hogy ő valahol fölösleges, akkor mi más tehetne: önállósítja magát, és lelép... vagy fellép...

Oda, ahová tud. Hol egy szigetre, hol egy induló hajóra.

De hát az ilyesmit a felnőttek nem értik meg. S az egészben az a legszebb, hogy éppen Ági emlegette legtöbbször a visszahozott Kanóc „burjánzó fantáziáját”, „labilis személyiségét” meg más efféle tudományos marhaságokat, pedig alapjában ő volt az oka mindennek. És a legnagyobb mártír lett, amiért vállalnia kellett az öcsike különnyaraltatását.

Mintha itt nem is ugyanaz a nap sütné, és nem ugyanabban a tengerben áztathatná az ember a tyúkszemét. És ha éppen akar, ide is eljőhet az a svéd Ági után azzal a haláli elegáns motorcsónakjával, ha annyi fontos beszélgetnivalójuk van.

Ez voltaképpen nem is lenne rossz. Hiszen akkor Kanóc egy kissé kiszabadulhatna a felügyelet alól. Mert a cselekvés alapja a személyes szabadság – mondta egykor valami jó fej. Kanóc már nem emlékezik rá, hogy ki, de biztos, hogy jó fej volt, mert igaza van.

Most viszont nem volt itt a svéd, nem volt személyes szabadság, csak Ági volt, aki karon ragadta Kanócot, hogy

felcipelje a szobába rendet csinálni. Közben, ahogy mentek, egyre csak járt a beszélőkéje:

– Figyelsz rám? Látod ezt az öblöt? Ez itt a strand. A mólóig nyugodtan úszkálhatsz. Ott is csak kétméteres a víz. Cápaveszély állítólag nincs. Az úszóövet használhatod. A gumimatracot is, amikor nekem nem kell, de evezőt nem faraghatsz hozzá. A békaember-szemüveget, az uszonyt meg a légzőpipát felszín alatt használhatod, de a merüléshez alkalmas ólomövet elzárom előled. A tört is. Csónakba nem szállhatsz, horgászás csak a móló belső oldalán, a reggelit minden második nap te szerzed be, különben alhatsz, amíg akarsz, viszont mindennap este kilenckor takarodó...

– Az korán van! – mordult fel az eddig türelmesen hallgató fiú.

– Jó, legyen tízkor. Úgyis későn sötétedik... – született meg a kompromisszum. – Barátkozni azzal fogsz, aki akad, de tenni csak azt teheted, amit én megengedek! – hangzott tovább. – Elvégre ha már feláldoztam miattad a nyaramat, a legkevesebb, amit elvárhatok tőled, hogy maximális megértéssel viseltess...

...és mondta, csak mondta tovább. Kanócnak már szinte kotyogott tőle az agya. Nővére az elrontott dubrovniki nyaralás miatt érzett minden keserűségét öccse nyakába zúdította.

Ő meg csak hallgatott, s azt gondolta: „Beszélj, csak beszélj, a többi úgyis kialakul.”

Nővére azonban hirtelen fölemelte hangját:

– És ha nem fogadod meg, amiket most mondtam, akkor tudod, mi következik, kisöreg: szobafogság, érted, szobafogság...

Rád zárom az ajtót, te meg nézheted az ablakból a tengert, mert én nem vagyok hajlandó minden percemet arra áldozni, hogy csak rád vigyázzak. Különben is még a szakdolgozatomat is...

...és jött az újabb szóözön, de erre Kanóc már végképp nem figyelt oda. Szemével jövőendő otthonukat, a halászházat méregette, amely ott állt, alig négyméternyire a parttól. Emeleti szobájuk földszint feletti magassága nem lehetett több, mint két és fél, három méter. Szükség esetén, ha a nővére valóban beváltja fenyegetését, egy jó ugrásnyi az egész...

No de hol vagyunk még attól?

„Először is úgy kéne kipakolni – gondolta –, hogy Ági ne legyen ott, amikor a tornacipőmre kerül sor.”

Kanócnak határozottan szerencséje volt. Addig piszogott a bőrönd tartalmával, míg nővére meguntta nézni, a bikinijével a kezében tüntetően elvonult a fürdőszoba irányába.

Ekkor Kanóc villámgyorsan cselekedett. Rejtekhelyéről előszedte a rágógumikat, s hirtelen mozdulattal eldugta őket ágybetétje alá, ahol feltételezhetően senki sem fogja majd keresni. Egy darabot azonban zsebre vágott. Arra még a mai nap folyamán égetően szüksége lesz. Akkor, amikor lecihelődve a partra félrevonulhat majd valahová elmélkedni. Mert van, akinek a jó ötletekhez kávéra van szüksége; van, aki teát iszik vagy cigarettát szív; van, akinek a rágógumi serkenti fokozottabb munkára az agytekervényeit. S olykor ugyebár az sem baj, ha a serkentésre szánt rágóguminak egy kissé tornacipőszaga van. Kicsire igazán nem adunk!

2

*Ito nem japán császár, hanem kutya – Az ebéd
nem világvárosi, de fő, hogy van – Elmélkedés
a pálmafa alatt – A piros sapkás lány megjele-
nik – Alakul a dolog, alakulgat*

Ági úgy kicsípte magát, mintha legalábbis randira készüldne, nem pedig strandra. Fölvette virágos fürdőruháját, miniszoknyáját, boleróját, szalmakalapot nyomott a fejébe, szemhéját bekékítette, a száját kirúzsozta, s magára kent valami förtelmes pacsulit.

Amikor Kanóc szaglászni kezdett körülötte, felhorkant dühösen:

- Talán nem tetszik?! Eredeti rózsaoalaj!
- Jaaaa... – hümmögött sejtelmesen Kanóc.
- Mi az a „jaa”? Ki vele!
- Hááát... Csaléteknek kented magadra ezt a rózsami-csodát, vagy el akarod vele ijeszteni a cápákat? Állítólag isteni szaglásuk van. Ettől a büdöstől biztos kimenekülnek a Földközi-tengerre!

A hátbavágás elől ügyesen elhajolt, behúzódott a szoba sarkába, s onnan folytatta:

– A műszempilládat nem teszed fel?

Hiába leste a hatást. Ági közben rájött, hogy jobb, ha nem arénázik öccsével azért, amiért nem muszáj. Különb is felsejlett benne valamiféle pedagógiai alapelv, amiből már vizsgázott is, mely szerint csak akkor kell tiltani, büntetni, amikor arra igazi ok van, különben kárba vész a jobbító szándék. Így hát lenyelte a borsosnak ígérkező választ, és figyelemelterelő hadműveletbe kezdett.

– Mondd, te még nem vagy éhes?

– De, nagyon! – felelte Kanóc, s egyszeriben érezni kezdte, hogy lassan már húzzák a levesnótát. Igaz, hogy még nem kongatták el a delet, de itt bajos is lenne, hiszen templom sincs a faluban. Csupán egy kápolna árválkodik a szomszéd hegy oldalában, de az sem láthat, legfeljebb ha kétévenként, egy fél papot meg egy negyed harangozót.

– Hol eszünk?

– Állítólag van itt valami kifőzés vagy mi, csak előre meg kell rendelni náluk az ebédet.

– Akkor rendeljük gyorsan, különben még feldobom a tappancsaimat! – ugrott fel a fiú.

– Legalább kezet mosnál – hallatszott a nevelő szózat.

– Itt állítólag takarékoskodni kell a vízzel.

– Annyira azért nem!

– No jó – dohogott a fiú, s elkotródott a fürdőszoba irányába.

Motor nyomta fel a vizet a ház alatti tartályból, s ha meg-eresztették a csapot, úgy morgott, mint egy mutáló komondor.

Amikor indulni akartak, az előszoba előtti terasz lépcsőjén viszont valódi morgás fogadta őket. Egy alacsony, tarka, kajla lábú kutya kelt fel a lábtörlőről, s állt eléjük.

Ági riadtan hátrált előre, Kanóc viszont tüstént barátkozni kezdett vele.

– Ne morogj, kis csámpásom – nyugtatgatta a kis fenevadat, de az oda sem figyelt rá.

Még jó szerencse, hogy a lakásból előkerült a háziasszony. Harmincöt körüli, barna hajú, napbarnított, szikár nő volt, fülében nagy fülbevaló, előtte virágos kötény.

– Ito! – szólt rá a kutyára, mire az menten elhallgatott. De az útból nem akart elmozdulni.

„Ito... Ito... – A név valahogy olyan ismerősen csengett a fiúnak. – Persze, valami ehhez hasonlatos neve van a japán császárnak. Ennek a korcsnak viszont egyáltalán nincs felséges külleme” – állapította meg, de azért ő is beszélni kezdett hozzá.

– Ito, kicsi kutyám... – mondta, mire a császárnevű kutya barátságosan megcsóválta a farkát.

„Mintha csak értene magyarul” – gondolta Kanóc, és bizonytalanul a kutya felé nyúlt, hogy megsimogassa.

– Lehet. Nem harap – szólalt meg a háziasszony, Kanóc legnagyobb meglepetésére, magyarul.

– Hát a néni tud magyarul? – kérdezte csodálkozva.

– Tudok – hangzott a szabatos válasz.

– Honnan tetszik tudni?

– A Vajdaságban születtem. Édesanyám magyar volt.

– Hisz ez remek! Akkor nem kell megkukulnom! – örvendezett a fiú. – Legalább lesz, akivel szövegelhetek néha.

– Szövegelni? Az micsoda? – kérdezte a néni, aki úgy látszik, mégsem volt eléggé járatos a modern magyar kifejezések rejtelmeiben.

– Ja persze, a néni még az ómagyart beszéli – állapította meg bizalmaskodva Kanóc, hiszen nem kis dolog az, ha itt, az isten háta mögött beszélgetőtársra lelhet az ember.

– Marijja! – hangzott bentről egy kanálcörgéssel kísért férfihang.

– Bocsánat, ebédelünk – mondta az asszony Áginak, majd még egyszer megnyugtatta őket: – Ito jó kutya. Ito nem bánt.

Ito meg mintha csak bólogatott volna hozzá.

„Randa korcs – állapította meg Kanóc –, az anyja dakszli lehetett, az apja meg spániel vagy mi, csak azt nem értem: a tarka pöttyök honnan a csudából valók? Mindegy. Kutya. Bár nem látszik túl fiatalnak, de talán még idomítható.”

Megsimogatta. A kutya engedte.

– Mehetsz vissza kezét mosni – jegyezte meg a nővére.

– Majd a tengerben. Legalább meglátom, milyen meleg.

A kifőzés cégtábláján az előkelő Bár szócska hivalkodott. Ami azt illeti, nem volt éppen világvárosi, de sokkal jobb annál, mint amelyet ilyen helyen várhatna az ember. Nagy, tágas szoba, a söntéspult mellett két frizsider, a falipolcokon üvegek, kólás és fagyaltreklámok. S szemben a bejárattal az árjegyzék. Alighanem ételek, italok neve, ára állt a fekete táblán krétával – csakhogy ékes horvát nyelven.

– Na, te nyelvzseni, most te dobsz! – noszogatta nővérét a fiú.

Ági kísérletezni kezdett. Angolul, németül, oroszul, de sajna, minimális sikerrel. A kövér vendéglősné valami helyi

nyelvjárásban válaszgatott, azt viszont igen barátságosan tette.

Kanóc legszívesebben röhögött volna a szitun, ha nem lett volna annyira éhes. A konyha felől pedig ugyancsak izgató ételpárák lengedeztek.

– Na, mi lesz? – szólt oda Áginak.

– Várj! – hangzott tömören. – Hátha találok valakit, aki tolmácsol.

Az asztalok mellett már jó néhányan ültek. Fürdőruhás családanyák óvodáskorú csöppségeikkel, egymás tekintébe mélyedő ifjú házások, tisztos nagypapa külsejű férfiak várták, hogy elkészüljön végre az ebéd. S még odakint a tamariszkuszokk körülvett teraszon is voltak egypáran, kivált hátul a sarokban, ahol egy fügefafa némi árnyékot adott a tűző napsütésben.

Ahhoz képest, milyen kicsi és távoli sziget, elég sokan voltak. Sőt! Túl sokan. Bár némi kombinációval könnyen meg lehetett fejteni a dolgot. Szinte minden halászház emeletén volt egy-két szoba, amit kiadtak nyaralóknak. Nyáron összehúzódnak a helybeliek, akárcsak nálunk a Balatonon a fizetővendégeket fogadó nyaralókban. Voltak aztán, akik arrább, a szomszédos öblökben sátraztak családjukkal, csak ebédelni jártak ide meg vízért. A fogadósné ivóvízből jóval többet árusított, mint az összes egyéb italból együttvéve.

Végül Ági talált tolmácsot, egy zágrábi fiatalembert – úgy látszik, mindig a fiatalembereket szúrja ki –, aki boldogan vezette az üzleti tárgyalást, miközben le nem vette szemét a lányról.

„Ki ne essen, mert poros lesz!” – gondolta kajánul Kanóc, de azért magában némi elégedettséggel állapította meg, hogy nővére a legmutatósbab lány az összes jelenlévő között. A száját jártató, szemét legeltető zágrábi fiú helyében persze ő is csak Ágit bámulná. Már éppen kezdett reménykedni, hogy a svéd helyett fölcsípi magának ezt a zágrábit, s akkor neki megfelelő szabadsága lesz, amikor előkerült a fickó felesége egy két év körüli meztelen kis sráccal, s attól kezdve a zágrábi már csak ötölt-hatolt, s nem tudta, hogy hová nézzen. Aztán a gyerek az apja nyakába mászott, és addig murizott, amíg ki kellett vinni a teraszra.

Viszont az ebédrendelés elintéződött.

Valami töltöttpaprika-félét kaptak, csak nem olyan paradicsomosan csinálták, mint nálunk szokás.

– A nagymami itt degeszre kereshetné magát a főztjével – állapította meg táplálkozás közben Kanóc.

Ebben maradtak. Meg abban, hogy remélik, a kövér aszszony mást is szokott főzni, nemcsak azt, mert kissé unalmas menü lenne. Mindenesetre ami biztos, biztos – Kanóc egy papírlapra felírta az egész étlapot. Gondolta, majd megtanácskozza Marijja-Mária nénivel magyarul az egészséget; minek szoruljon mindig a nővére nyelvtudására.

A kóla jéghideg volt, a jégrúd pedig egyenesen pompás. Tiszta rejtély, honnan veszik. A kis adag töltött paprikára való tekintettel Ági nem volt szőrösszívű, négy jégkrémet is engedélyezett Kanócnak, s ráadásul, becsületére legyen mondva, nem sápítózott, hogy a sok hideg megárt majd öcsikéje torkának. Igaz, hogy erkölcsi alapja sem lett volna

hozzá, mert ő maga is bevágott vagy hármat. Azért csak annyit, mert ő – úgymond – vigyáz a vonalaira.

Abban azonban testvériesen megegyeztek, hogy keresnek valami boltot – állítólag reggel tart csak nyitva –, ahol beszereznek némi töményebb ételt, kenyeret meg egypár konzervet. Jó lesz pótlásnak.

Amikor elhagyták az étkezdét, a zágrábi pasas éppen a fügefafa tövében pisiltette a kislát. Közben akkorát köszönt Áginak, hogy a felesége menten hátra vágta.

„Na – gondolta Kanóc –, te is emlegetheted Tohonya bátyjának nagy mondását, aki ha meglát egy jó nőt, folyton azt hajtogatja: „Hej, de rosszul házasodtam! Hej, de rosszul házasodtam!” Az egészen az a legérdekesebb, hogy Tohonya bátyja még nem is nő, csak a szája jár neki...”

Az öböl csöndes volt és elhagyatott. Pedig délelőtt még vagy ötvenen is fickándoztak benne. Most, a déli órákra úgy eltűntek, mintha csak vezényszóra tették volna.

Apály volt. A víz kissé visszahúzódott, csak néhány almacsutkát, dinnyehéjat, hínárt meg üres csigaházat hagyott a parton. Arrébb egy pöttyös gyermekvödör árválkodott, biztosan otffeledték.

A nap perzselt. A falut körülölelő sziklás hegyoldal cserép-kályha gyanánt ontotta a meleget. Alig valami árnyék. A tamariszkuszok is szinte pihegtek, csak a házak előtti kis kertek leanderbokrai emelgették a magasba rózsaszín virágaikat. A móló túloldalán öreg pálmafa meg rozsmaring-sövény jelezte, hogy ezen a vidéken még télen sem látnak havat.

A tengert enyhe szellő borzolta. Fuvallatai eljutottak a partig, de meg sem kísérelték, hogy birokra keljenek a szinte katlanként zárt öböl fullasztó melegével.

Ági egy bokor félárnyékába rakta le a gumimatracot, mely nélkül igen bökődős lett volna a kavicsos part, Kanóc pedig odatette melléje békaember-felszerelését. Gondolta, először anélkül ismerkedik a vízzel, amely egy-két fokkal melegebb is volt a kellemesnél, amikor belelépett.

– Várj még... Légy szíves... – nyújtotta feléje nővére a napolajat.

Ez annyit jelentett, hogy be kell őt olajozni. A fiú el nem tudta képzelni, mi a csudának dönti magára azt a rengeteg olajat. Képes volt egy délután hatszor is bekenetni magát. Dubrovnikban még a svéd dörzsölhette a hátát, de ha ló nincs, úgy látszik, az öcsi is jó.

Kanóc már megfigyelte párszor, hogy a nők sokkal többet olajoztatják magukat, mint a férfiak. Lehet, hogy a bőrük kényesebb vagy jobban vigyáznak rá, de az is lehet, hogy egyszerűen csak szeretik, ha valaki kenegeti a hátukat. Ki ismeri ki magát rajtuk? Mindegy. Azt viszont elhatározta, hogy sürgősen lelép, mert ő bizony nem szereti az olajat pacsmagolni a kezén, pedig Ági délután még szólna neki egypárszor.

– Bekenjelek? – kérdezte nővére, miközben úgy fénylett az olajtól, hogy akár natúrszeletnek is kisüthették volna.

– Kösz. Majd keveset leszek a napon. Odamegyek, meg-nézem azt a pálmát, aztán úszom egyet.

– Jó. De csak itt az öbölben. Előbb szerezz nekem egy leander-levelt, hogy az orromra tegyem, különben nagyon lesüti a nap.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

Kanóc engedelmeskedett. A lány kettéhajtva orrára tette a levelet, amitől olyan lett, mint egy félbemaradt farsangi maskara. Ha a zágrábi pasas így meglátja, menten kiábándul belőle. Aztán végigheveredett a gumimatracon, s a tamariszkuszok szűrt fény-árnyékában óvatosan átadta magát a napozás élvezetének. Elvégre ha már tengeren vannak, legalább lássák majd a színéről odahaza a barátai.

A fiú szabad lett.

Ez az, amit ha nem is mond senki, de úgy belülről érzi az ember. Lefoszlanak róla a nyűgök, gondok, kötelmek, kötelességek és korlátok, csak van, a saját kedvére, s teheti, amit szeretne.

Elindult a pálmafához, amelyik ott állt az öböl szélén. Azon túl már csak a keskeny parti sáv, körben a sziget csipkés körvonalai, beszögellései, bent a kék víztükörben – alig kilométernyire – két egész kicsiny sziget, messze a világoskék párákon túl egy nagy sziget körvonalai. Végtelen csönd és nyugalom.

Félresöpörte a kavicsokat, és leült a palma tövébe. A vastag törzs árnyékot vetett rá, s eltakarta a mögötte elterülő kicsiny halásztelepülést. Csak a végtelen kék vizet érzékelte, távolban két kicsiny vitorlával. Azok viszont oly messze voltak, hogy feledtetve a bennük ülő embert, szinte a természet részeinek vélhette őket a szemlélő.

Kanóc elégedetten szusszantott, s félrehúzta fürdőnadrágja cipzárját. A piciny zsebben ott lapult az áhított és rejtegetett rágógumi.

Lassan fejtette le róla a zöld külső papírt, majd a fehéres belsőt, a gumit szájába vette, s ráharapott. Nyelvét átjárta a